

Levnadsöden från gången tid

Gamla handlingar kan verkligen avspegla dramatik och får man dessutom den muntliga traditionen till livs så framstår människödena levande.

Arbete under knappa betingelser, sjukdomar och död var realiteter man hade att leva efter. Trygghetsmarginalerna var mindre än vad de är nu om sådana över huvud taget fanns.

Vid besök hos Gösta Andersson i Granhammar, Kung-Karls socken kom vi att tala om sådana här ting efter att ha gått igenom boutrednings- och arvs-kifteshandlingar, förmyndar-räkningar och annat så får man en rätt god bild av livet på 1800-talet.

I mitten av 1850-talet avled

Clara Larsdotter i Granhammar. Det var hennes andra äktenskap, förste maken hade gått bort tidigare och nu efterlämnade hon änkemannen Per Persson.

I sitt tidigare äktenskap hade hon haft två barn och i det senare efterlämnade hon dottern Catharina som var helt späd. Det är inte osannolikt att Clara avled i barnsäng, vilket inte var ovanligt på den tiden.

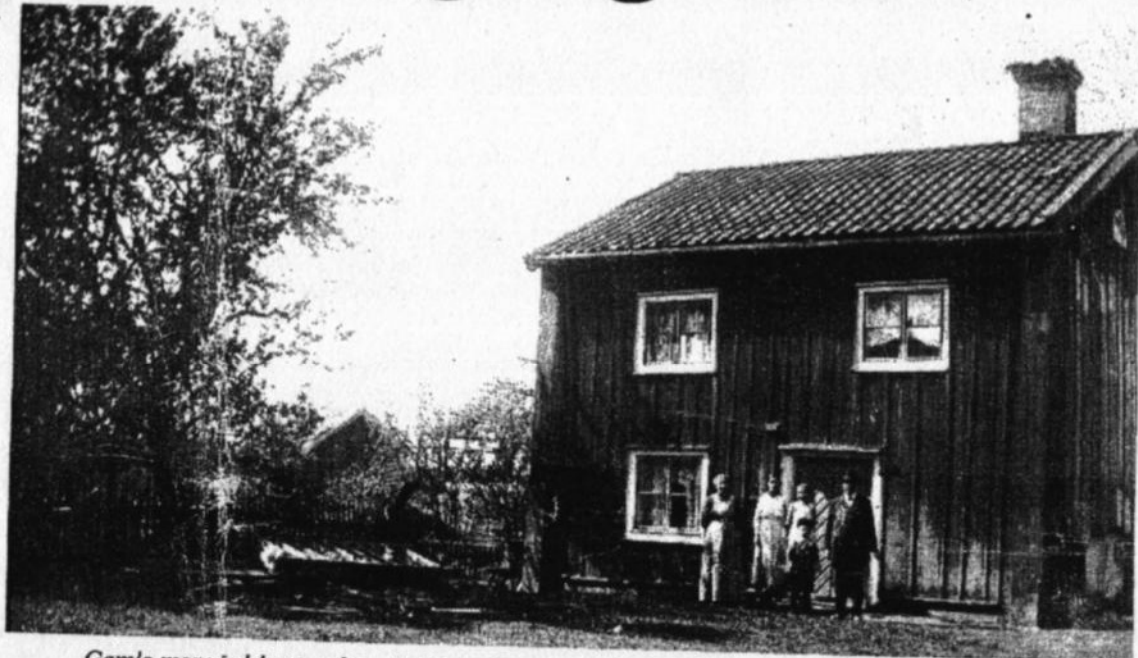
Till förmyndare fick Catharina hemmansägaren Göran Larsson i Skeftruna, en grannby till Granhammar.

Denne Göran Larsson, som ägde och brukade en gård i nedre Skeftruna, skulle drabbas av ett mycket hårt öde. Han gjorde något år därefter ett besök på en gård i Öster-Säby i grannsocknen Torpa. Där fick han smittkoppar med den följderna att både han och tre söner dog med korta mellanrum.

Änkan Catharina Andersdotter fick dra sig fram med de återstående fyra sönerna, alla minderåriga.

I sinom tid fortsatte en av dessa söner, Anders Göransson, som bonde på gården i Skeftruna och han gifte sig med Catharina Persdotter, den flicka från Granhammar som fadern Göran Larsson en gång varit förmyndare åt.

Men äktenskapet blev kort, Catharina dog år 1885 endast 28 år gammal, efterlämnande maken och två minderåriga söner, Anders Albanus och Johan David. Den gård i Gran-

Gamla mangårdsbygganden på den Anderssonska gården i Granhammar, numera riven. Av arkitekturen att döma synes den vara uppförd under gustaviansk tid.

På den här gården liksom på granngården i Skeftruna utspelades de öden som beskrives i artikeln. Gösta Andersson i Granhammar, som berättat om de här händelserna, finns med som liten gosse här på bilden tillsammans med sina föräldrar och familjen i övrigt. Gösta är son till den i artikeln nämnde Anders Albanus.

Andersson.

Sönerna erhåller årlig ränta med sex procent på sina medel och arrende för fastighetens gottskrives också. Samtidigt debiteras barnen uppfostrings-arvoden på sammanlagt 50 riksdaler per år.

Tillgångarna var inte så stora — mellan 500—600 riksdaler var söners del i boet. Men penningvärdet var också ett annat för hundra år sedan.

Man får en del tankar när man studerar de här dokumenten och lyssnar till Göstas kom-

tid.

Att ta del av förgångna och kanske också förgätna öden gör en ödmjuk och i det pers-

pektiv som minnen och gamla papper kan ge oss, blir det lättare att förstå mycket i vår tid.

J.G.

Belönade skrivare

Efter den tidigare omtalade skrivardagen i Tillbergaskolan har det nu blivit dags för prisutdelning.

Man fick in runt 400 bidrag.

— Vi tittade igenom materialet tillsammans i en kommité, säger Ingvar Sommarström, kultur & fritid, Västerås.

Man tog ut 60 uppsatser i en första genomgång, alla mycket bra, och sedan vas-kade man ytterligare tills det var 20 väldigt bra över.

— Bland dessa 20...

Skördedagis ordnas i Västerås kommun?

Nu kanske det blir en förändrad attityd till skördedagis i Västerås.

Göran Pettersson, Dingtuna, ordförande i kommunala samrådsgruppen i LRF-distriktet fick i uppdrag att forska lite mera i frågan och kontaktade därför ordföranden i...